

तीन महिन्यांच्या नोटिशीचा कालावधी
समाप्त झाल्यावर शासकीय कर्मचा-याची
सेवानिवृत्ती आणि स्वेच्छा सेवानिवृत्ती
नंतर अर्हताकारी सेवेत भर

महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक पीईएन. १०८३/सीआर-१२९६/८३/संसर्गआर-४
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १ ऑक्टोबर १९८४

शासन निर्णय

महाराष्ट्र नागरी सेवा [निवृत्तिवेतन] नियम, १९८२ मधील नियम १० च्या पोट-नियम [४] अन्वये किंवा नियम ६५ मधील पोट-नियम [१] अन्वये, शासकीय कर्मचा-याच्या वयाची ५०/५५ वर्षे पूर्ण झाल्यावर किंवा यथास्थिति त्याची ३० वर्षांची अर्हताकारी सेवा पूर्ण झाल्यावर समुचित प्राधिकारी हा, कमीत कमी तीन महिन्यांची लेखी नोटीस देऊन कोणत्याही वेळी त्यास लोकहितास्तव सेवानिवृत्त करू शकतो. तसेच उपरोक्त नियमामधील नियम १० च्या पोट-नियम [५] अन्वये किंवा नियम ६५ मधील पोट-नियम [१] अन्वये, शासकीय कर्मचा-याला, त्याच्या वयाची ५०/५५ वर्षे पूर्ण झाल्यावर किंवा यथास्थिति ३० वर्षांची अर्हताकारी सेवा पूर्ण केल्यावर समुचित प्राधिका-यास कमीत कमी तीन महिन्यांची लेखी नोटीस देऊन कोणत्याही वेळी सेवानिवृत्त होता येते. या दोन्ही बाबतींत, नोटिशीची तीन महिन्यांची मुदत संपण्याच्या तारखेच्या लगतनंतरची तारीख किंवा निवृत्तिपूर्व रजा समाप्तीची तारीख यापैकी जी नंतरची असेल, ती सेवानिवृत्तीची तारीख असते. महाराष्ट्र नागरी सेवा [निवृत्तिवेतन] नियम, १९८२ मधील नियम ६६ अन्वये, शासकीय कर्मचारी, त्याची ३० वर्षांची अर्हताकारी सेवा पूर्ण झाल्यावर, कोणत्याही वेळी, नियुक्ति प्राधिका-यास कमीत कमी तीन महिन्यांची लेखी नोटीस देऊन सेवानिवृत्त होऊ शकतो. त्याच्या सेवानिवृत्तीची तारीख, नोटिशीची तीन महिन्यांची मुदत संपण्याच्या तारखेच्या लगतनंतरची तारीख असते. सध्या वर निर्दिष्ट केलेल्या नियमान्वये सेवानिवृत्तीच्या तारखांमध्ये एकस्पता नाही. अशा प्रकरणात सेवानिवृत्तीच्या तारखांमध्ये एकस्पता आणण्याचा प्रश्न शासनाच्या धिताराधीन होता.

२. शासन असा निर्देश देत आहे की, ज्या शासकीय कर्मचा-याला त्याच्या वयाची ५०/५५ वर्षे पूर्ण झाल्यावर किंवा त्याने ३० वर्षांची अर्हताकारी सेवा पूर्ण केल्यावर सेवानिवृत्त केले जाते, किंवा अशाच परिस्थितीत जो शासकीय कर्मचारी समुचित प्राधिका-यास तीन महिन्यांची लेखी नोटीस देऊन स्वतःहून सेवानिवृत्त होतो असा कर्मचारी, तीन महिन्यांच्या नोटिशीची मुदत संपण्याच्या तारखेनंतरच्या दिवशी शासकीय सेवेतून निवृत्त होईल.

३. महाराष्ट्र नागरी सेवा [निवृत्तिवेतन] नियम, १९८२ मधील नियम ६९ च्या पोट-नियम [३] अन्वये शासकीय कर्मचा-याच्या इच्छित सेवानिवृत्तीच्या तारखेपर्यंत होणा-या अर्हताकारी सेवेमध्ये ५ वर्षांपर्यंत वाढ दिली जाते.

मात्र, अशा वाढीनंतर होणारी एकूण अर्हताकारी सेवा कोणत्याही परिस्थितीत ३० वर्षांहून अधिक होता कामा नये. त्याचप्रमाणे अशी वाढीव अर्हताकारी सेवा, उपरोक्त नियमामधील नियम १० च्या पोट-नियम [५] अन्वये स्वेच्छा सेवानिवृत्तीसाठी विहित केलेल्या किमान वयोमर्यादेस तो स्वेच्छेने सेवानिवृत्त झाला असता तर, त्याची जेवढी अर्हताकारी सेवा झाली असती त्या सेवेपेक्षा अधिक होता कामा नये. शासन असा निदेश देत आहे की, शासकीय कर्मचा-याने २० वर्षांची अर्हताकारी सेवा पूर्ण केल्यावर कोणत्याही वेळी स्वेच्छेने सेवानिवृत्तीं स्वीकारल्यास त्याच्या इच्छित सेवानिवृत्तीच्या तारखेपर्यंतची सेवा पाच वर्षांपर्यंत अशा रीतीने वाढविण्यात यावी की, त्याची एकूण अर्हताकारी सेवा, कोणत्याही परिस्थितीत ३३ वर्षांहून अधिक होता कामा नये व अशा वाढी-मुळे त्याच्या नियतवयमानाची तारीख पुढे जाता कामा नये.

४. शासन असाही निदेश देत आहे की, महाराष्ट्र नागरी सेवा [निवृत्ति-वेतन] नियम, १९८२ मधील नियम १० चा पोट-नियम [५] किंवा नियम ६५ चा पोट-नियम [१] या अन्वये सेवानिवृत्त होऊ इच्छिणा-या शासकीय कर्मचा-यालाही परिच्छेद ३ मधील निर्णय लागू करण्यात यावा. याप्रमाणे या नियमा-नुसार स्वेच्छेने सेवानिवृत्त होणा-या शासकीय कर्मचा-याच्या बाबतीत, इच्छित सेवानिवृत्तीच्या तारखेपर्यंतची त्याची अर्हताकारी सेवा ५ वर्षांपर्यंत अशा रीतीने वाढविण्यात यावी की, त्याची एकूण अर्हताकारी सेवा, कोणत्याही परिस्थितीत ३३ वर्षांहून अधिक होता कामा नये व अशा वाढीमुळे त्याच्या नियतवयमानाची तारीख पुढे जाता कामा नये.

वर उल्लेखिलेल्या अर्हताकारी सेवेतील ५ वर्षांपर्यंतच्या वाढीचा फायदा, उपरोक्त नियमामधील नियम १० चा पोट-नियम [४] किंवा नियम ६५ चा पोट-नियम [१] या अन्वये शासनाने लोकहितास्तव, मुदतीच्या पूर्वी सेवानिवृत्त केलेल्या शासकीय कर्मचा-याला मिळणार नाही.

५. परिच्छेद ३ मधील निर्णय लागू होऊन शासन असा निदेश देत आहे की, जो शासकीय कर्मचारी महाराष्ट्र नागरी सेवा [निवृत्तिवेतन] नियम, १९८२ च्या नियम १० किंवा नियम ६५ अन्वये सेवानिवृत्त होतो किंवा ज्याला सेवानिवृत्त करण्यात येतो, किंवा नियम ६६ अन्वये जो सेवानिवृत्त होतो अशा कर्मचा-याला, रजा मंजूर करण्यास सक्षम असलेला प्राधिकारी, स्वाधिकारे त्या कर्मचा-याच्या खाती जमा असलेली १८० दिवसांच्या कमाल मर्यादेपर्यंतची अर्जित रजा, तसेच त्याच्या खाती जमा असलेली अधिवतनी रजा यांच्या बाबतीत, रजा वेतनाचे रोख सममूल्य मंजूर करील. मात्र, तो कर्मचारी ज्या तारखेस सेवानिवृत्त होईल किंवा त्याला सेवानिवृत्त केले जाईल ती तारीख आणि नियतवयमान झाल्यावर ज्या तारखेस तो नेहमीप्रमाणे सेवानिवृत्त झाला असता ती तारीख, यामधील कालावधीपेक्षा त्याच्या रजेचा कालावधी अधिक होता कामा नये. रोख सममूल्य हे, अर्जित रजा आणि/किंवा अधिवतनी रजा यांच्या बाबतीत अनुज्ञेय असलेल्या रजा वेतनाइतके असेल आणि शासकीय कर्मचारी ज्या तारखेस सेवानिवृत्त होईल किंवा त्याला सेवानिवृत्त केले जाईल त्या तारखेस अंमलात असलेल्या दराने, पहिल्या १८० दिवसांकरिता त्या रजा वेतनावर अनुज्ञेय असलेला महागाई भत्ता मिळेल. रोख सममूल्य प्रदेय असलेल्या अधिवतनी रजेच्या कालावधीबद्दल दिल्या जाणा-या रजा

वेतनातून, निवृत्तिवेतन आणि इतर सेवानिवृत्ति लाभांचे निवृत्तिवेतन सममूल्य व निवृत्तिवेतनावर अनुज्ञेय असलेल्या वाढीची रक्कम, कमी करण्यात येईल. अशा प्रकारे, परिगणित केलेली रक्कम एकाच वेळी एका ठोक रकमेत चुकती केली जाईल. त्यामध्ये घरभाडे भत्ता किंवा स्थानिक पूरक भत्ता दिला जाणार नाही. अधिवृत्ती रजेचे रजा वेतन हे, निवृत्तिवेतन व इतर निवृत्तिविषयक लाभांच्या रकमेहून कमी असले तर अधिवृत्ती रजेचे रोख सममूल्य दिले जाणार नाही.

ज्या शासकीय कर्मचा-यास शासनाने नोटिशीऐवजी वेतन व भत्ते देऊन सेवानिवृत्त केले असेल अशा कर्मचा-यास, ज्या कालावधीबद्दल वेतन व भत्ते देण्यात आले त्या कालावधीच्या आंत, रजेसाठी अर्ज करता येईल आणि त्याला रजा मंजूर केली असेल तेव्हा, नोटिशीऐवजी ज्या कालावधीबद्दल त्याला वेतन व भत्ते देण्यात आले तो कालावधी वगळून उरलेल्या कालावधी-बद्दलच केवळ त्याला रजा वेतन मंजूर केले जाईल.

अर्जित रजा व अधिवृत्ती रजा याबद्दल घावयाचे रजा वेतन खाली दर्शविल्याप्रमाणे परिगणित करण्यात येईल :-

[एक] अर्जित रजा :-

$$\begin{array}{l} \text{अर्जित रजेबद्दल} \\ \text{रोखा रक्कम} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{वेतन -१- सेवानिवृत्तीच्या} \\ \text{तारखेस त्यावर अनुज्ञेय} \\ \text{असलेला महागाई भत्ता.} \end{array}}{30} \times \begin{array}{l} १८० \text{ दिवसांच्या कमाल} \\ \text{मर्यादित अर्जित} \\ \text{रजेचे दिवस.} \end{array}$$

[दोन] अधिवृत्ती रजा :-

$$\begin{array}{l} \text{अधिवृत्ती रजेबद्दल} \\ \text{रोख रक्कम} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{अधिवृत्ती रजा वेतन-१-अनुज्ञेय} \\ \text{असल्यास त्यावरील महागाई} \\ \text{भत्ता/नियुक्तीवेतन, आणि} \\ \text{इतर सेवानिवृत्ति लाभांचे} \\ \text{नियुक्तीवेतन सममूल्य आणि} \\ \text{अधिवृत्ती रजा वेतनावर महा-} \\ \text{गाई भत्ता अनुज्ञेय असल्यास,} \\ \text{नियुक्तीवेतनावरील वाढ.} \end{array}}{30} \times \begin{array}{l} \text{नियमांत विहित} \\ \text{केलेल्या मर्यादांच्या} \\ \text{अधीन सेवानिवृत्तीच्या} \\ \text{तारखेस मंजूर केलेल्या} \\ \text{अधिवृत्ती रजेचे दिवस.} \end{array}$$

६. हे आदेश २५ मे १९८४ पासून अंमलात येतील. ज्या शासकीय कर्मचा-याच्या बाबतीत सेवानिवृत्तीच्या नोटिशीची मुदत २५ मे १९८४ रोजी किंवा त्यानंतर संपत असेल, अशा कर्मचा-याला या आदेशाचे लाभ देण्यात यावेत. जो शासकीय कर्मचारी, महाराष्ट्र नागरी सेवा [नियुक्तीवेतन] नियम, १९८२ च्या नियम १० किंवा नियम ६५ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सेवानिवृत्त होतो किंवा ज्याला सेवानिवृत्त केले जाते आणि ज्याच्या नोटिशीची मुदत २५ मे १९८४ रोजी किंवा त्यानंतर संपते आणि ज्याला आधीच निवृत्तिपूर्व

रजा मंजूर केली आहे अशा कर्मचा-याला, एकतर नोटिशीच्या समाप्तीच्या तारखेस सेवानिवृत्त होऊन या आदेशान्वये अनुज्ञेय अंमतील तेवढे लाभ घेण्याचा किंवा रजेवरच राहण्याचा विकल्प देण्यात यावा, रजेवरच राहण्याचा विकल्प देणारा कर्मचारी रजा समाप्तीच्या तारखेनंतरच्या तारखेस सेवानिवृत्त होईल.

७. महाराष्ट्र नागरी सेवा [रजा] नियम, १९८१ आणि महाराष्ट्र नागरी सेवा [निवृत्तिवेतन] नियम, १९८२ मधील या संबंधीच्या विद्यमान तरतुदींमध्ये या शासन निर्णयाच्या तरतुदींपुरती सुधारणा करण्यात आली आहे असे नमूद केले आहे. उपरोक्त निष्पत्तीत यथावकाश रीतसर सुधारणा करण्यांत येईल.

८. या शासन निर्णयाची इंग्रजी प्रत सोबत जोडली आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

व्यं. दे. पानसे,
शासनाचे सह सचिव.